

ЦИЛЈА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 пр. на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим иполугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштомском упућеним, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Донесен се шаље Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

НАРОДУ ЦРНОГОРСКОМЕ!

Јављам Мојему драгоме народу да крећем на кратко вријеме у Петроград.

Наређујем на основу члана 16. Устава земаљског, да Ме по прописима истог у вршењу Књажевске Власти заступа Мој драги Син Престолонашљедник Књаз Данило.

И у овој прилици препоручујем заштити Свемогућег ми народ и драгу отаџбину.

Цетиње, 14. марта 1908.

НИКОЛА с. р.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Пошто ће Наш Министар Војни, Генерал-ађутант бригадир Митар Мартиновић одсуствовати неко вријеме од дужности, то на основу члана 7. закона о Књажевској Влади рјешавамо:

да до његова повратка врши дужност Министра Војног, Наш Министар Унутрашњих Дјела Војвода Лакић Војводић. Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде, заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 14. марта 1908.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета

Министар Правде

Заступник Министра Ин. Дјела

Др. Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Предсједника Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Министра Иностранних Дјела постављамо:

за члана Главне Државне Контроле Јована Хајдуковића, досадашњег секретара Великог Суда.

Наш Предсједник Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. марта 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Минис. Савјета,

Министар Правде и

заступник Министра Ин. Дјела

Др. Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела постављамо:

за секретара прве класе Великог Суда Д-ра Душана Матановића, досадашњег вршиоца дужности предсједника Обласног Суда у Никшићу, по потреби службе; за вршиоца дужности предсједника Обласног Суда у Никшићу Шћепана Мартиновића, досадашњег члана истог суда;

за секретара друге класе Министарства Правде Душана Филиповића, досадашњег секретара треће класе истог Министарства;

за писара прве класе Великог Суда Радоја Радевића, досадашњег практиканта Обласног Суда на Цетињу.

за писара Обласног Суда у Бару Сава Радоњића, досадашњег практиканта Обласног Суда на Цетињу.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. марта 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Минис. Савјета,

Министар Правде и

Заступ. Министра Ин. Дјела

Др. Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Предсједника Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Министра Иностранних Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Божу Мартиновићу, писару Главне Државне Контроле, на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка коју је поднио на државну службу.

Наш Предсједник Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. марта 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Минис. Савјета,

Министар Правде и

Заступ. Министра Ин. Дјела

Др. Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин артиљеријског поручника, потпоручника Војина Ивановића.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,

бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин официра народне војске подофицире народне војске Новицу М. Ракочевића из баталиона Доњо-Морачког и Арсенија Ј. Ружића из баталиона Дробњачког.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. марта 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,

бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се официр народне војске у пензији Радосав Балетић из баталиона Рудинско-Трепачког поново врати у дјелствителну службу са истим чином.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,

бригадир Митар Мартиновић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Господар отпутовао је јучер у Петроград. У пратњи Његовог Краљевског Височанства налази се царско-руски министар при нашем Двору г. П. Максимов, министар војни, генерал-ађутант г. бригадир Митар Мартиновић, предсједник Државног Савјета г. Лазар Мијушковић, обласни управитељ г. бригадир сердар Јанко Вукотић и ордонанс-официр г. кап. Милутин Томановић. При кретању са Цетиња Њ. Кр. В. Господар поздрављен је и испраћен од народа окупљеног улицама, бурним усклицима Живо!

— Г. гроф Серсе, оvd. француски министар отпутовао је на кратко одсуство у Француску, а заступаће га као отправник послова секретар посланства г. гроф од Шеризе.

— За вријеме одсуства царско-руског министра г. П. Максимова вршиће послове руског посланства у својству отправника послова секретар посланства г. Е. Штајн.

— Госпођа бароница Кун од Куненфелда, супруга оvd. аустро-угарског министра, отпутовала је јучер у иностранство.

— Јучер су предсједник Министарског Савјета, заст. министра иностраних дјела г. Др. Л. Томановић и оvd. краљевско грчки дипломат г. Г. Фонтана потписали трговински уговор између Црне Горе и Грчке.

ЗАПИСНИК XXX РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ

ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

држане 8. јануара 1908. год.

Предсједанао предсједник

Лабуд Гојнић

Секретар

Крсто Поповић

Почетак у 9 сати прије подне.

За министарским столом сви чланови књ. владе.

Предсједник отвара XXX редовну сједницу.

Секретар Татар чита записник XXV. редовне сједнице, који се прима без примједбе. Затим чита у изводу молбе и жалбе из народа, наиме: двије молбе Миладина П. Вујисића, писара Обласног Суда у Подгорици, Богдана Шарановића, официра из Слатине с друштвом, Николе Л. Костића из Рваша, Јоване удове Мартиновић, из Бајица, и синова Арса Незића из Подгорице. Дале чита приједлоге народних посланика и то: С. Бошковића и др. односно водовода Слатине, Ст. Булатовића за израду пута Мушовићи — Колашин, Ал. Поповића, да се подигне мост на Марсенића Ријеци, Крста Шарановића за накнаду штета, учињених власницима земаља, преко којих је пријешао водовод Слатина, и Крста Шарановића и др. да се б. народним посланицима „клубашима“ као и њиховим присталицама одузму титуле, службе и пензије, који их имају. Најпослије чита интерпелацију Ф. Протића на г. заступника министра спољних послова, односно турске карауле подигнуте на црногорском земљишту на Језерском Врху у Васојевићима.

Предсједник објављује, да се прелазе на дневни ред и да је на реду одговор г. заступника министра иностраних

дјела на питање Р. Поповића и М. Николића односно затварања житних пазара у Пљевљима, Беранима и Скадру.

Мин. председник и заступник мин. иностраних дјела Д-р. Томановић одговара на горње питање и вели, да је влада изијештена о затварању тих пазара свршетком септембра прошле год., а чим је то дознала одмах је преко одговарајућих послова у Цариграду посредовала за отварање истих код Високе Порте, која је дала своје објашњење, да ће се ти пазари отворити за наше држављане; но како су исти пазари и даље остали затворени, то је, вели, распитивао се преко консула у Скадру и комесара на Жаблаку, што је било са пазарима, и најпослије изијештен је да је Скадар 7. децембра 1907. г. отворен на основу неке раније царске ираде, а што се тиче Пљевља и Берана још и данас су затворени под изговором да им о томе није долазило никакве наредбе, али вели, да ће и даље на томе радити.

У осталом напомиње, да је влада изијештена, да на нашим пазарима неће жита нестати и да му цијене нијесу превелике према општим цијенама, које владају на европским пазарима.

Р. Поповић износи важност и значај тих житних пазара особито за наше пограничне држављане и вели, да оvdје није у питању цијена жита, него то, хоће ли имати могућности да притечемо у помоћ, ако дође потреба овога као што изгледа.

Препоручује и моли владу, да и даље најенергичније ради на овом питању и скреће јој пажњу да по могућности изрази код Порте једну ираду за отварање Пљевља и Берана, а држи да је Висока Порта ријешила, да се ова два пазара отворе, па да би требало тражити да се то ријешење изврши.

Мин. председник и заступник мин. иностраних дјела Д-р. Томановић обећава, да ће влада продужити свој рад по том питању, чиме се ипачи задовољавају.

Председник прелази на 2. тачку дневног реда — на одговор г. заступника мин. иностраних дјела на интерпелацију г. Сава Вулетича односно Црних Земаља у Зети.

Мин. председник и заступник мин. иностраних дјела Д-р. Томановић одговарајући на ову интерпелацију вели, да је још 1891. год. породило се спор о Црним Земаљама са стране Груди, а поводом испаше на истој од стране неких Куча. Вели, да је то питање расправљано пред Обласним Судом у Подгорици, а из парничних списа види се, да Груди тврде да они нијесу никоме давали испашу на овим земаљама него Зећанима и да је усљед тога Кучима забрањено испаша, а Зећани да одговарају да Груди нијесу имали бранити њима јер, веле, они имају једнако право као и Груди.

Даље вели, да је парница трајала до 1894. год. очевидно због тога, што није могла ни једна ни друга странка изнијети документа којима би оспорили једни другима право на Црне Земље. Те је, вели, године остало забрањено и Грудима и Зећанима, да гоне стоку у Црне Земље, а то траје тако и данас, што је велика штета за Зећане, а уједно и за државу.

Напомиње, да се то стање не може и даље тако трпјети, па обећава, да ће се влада заузети да се то питање ријешити у корист Зећана и наше државе.

Интерпелант Сава Вулетича на првом мјесту констатира да је питање о Црним Земаљама једно од оних питања, која се између Црне Горе и Турске понавља из године у годину, а никад се не свршавају. Онисује положај Груда према Зети и односе Груда и Зећана кад су и први били Срби православни те са Зећанима били као једно племе и помиње остатке од тих односа, који су се и до данас задржали и ако су се Груди одродили, јер примив вјеру једни католичку, а други муслиманску они су примили арбанашки језик и осјећају се Арбанасима, које наши за разлику од правих Арнаута зову Малисорима, а исти држе се са Зећанима рођаштва и пријатељства. Још из тог доба, вели говорник, кад су Груди и Зећани били једно, остало им је заједница Црне Земље, т. ј. пространо поље с лијеве стране једног дијела доњег тока ријеке Цијевне на које су вазда имали и Груди и Зећани једнака права, које су право они употребљавали и у турско доба и пошто је један днo Зете ослобођен.

Наводи махехијско поступање јевропских сила према Србима уопште, чега су вели, свједоци окупација Босне и Херцеговине, које су ослобођене српском краљу, уступање Бугарској Видимске и Средачке Области, коју су Срби ослободили и гдје Срби живе, Сич и Нехај у аустријским рукама и т. д. То махехијство вели говорник манифестовало се и у границењу Црне Горе и Турске особито уздуж Зете, гдје граница посред поља иде неприродно на цик-цак. Наводи како има случајева, да је Зећанину кућа у Турској, а бунар (убао) пред ку-

ћом у Црној Гори, стаје у Турској, а стоговиште у Црној Гори и т. д.

Овдјем је, вели Вулетича, хтјела јевропска комисија да створи јабуку свађе између Зећана и одређене им браће Малисора, у чему се и успјело. Наводи како је граница пресјекла тако неприродно и Црне Земље и да је ту долазило до свађе, па су Груди морали устукнути испред Зећана те им је то дало повода, да није кају Зећанима право у Црним Земаљама, прво преко судова, у чему нијесу успјели, а послједице су излазиле три комисије једна иза друге и свака је дошла до резултата: да Зећани имају неоспорно право на Црне Земље. Када је до тога дошла пошљедна комисија г. 1894. у којој је поред осталих с наше стране био тадањи министар војни г. Војвода Платенац, а с њихове Абдул Керим-паша, валија, онда Малисори покушаше учинити са Зећанима кавгу баш ту пред комисијом у самим Црним Земаљама. И би се до кавге дошло да нијесу то спрјечили присутни турски солдати и наши жандарми. То је учињено да се комисија развргне и мјесто да она донесе закључак да и Груди и Зећани употребљавају Црне Земље као до тада, ствара онај дио Црних Земаља, који је у нашој граници неутралном зоном, која остаје између наших и турских фортификација, које су послједице подигнуте и ништа ту не смије приступити.

Интерпелант напада овакав поступак и вели, да наша држава није имала право узети Зећанима њихову својину из неког опортунијетета, те тражи да се неутрализује Црних Земаља без одлагања прекине и да се оне даду на уживање онима којима припадају наводећи како се Зећани без Црних Земаља муче, док ту није трава и легу се у њој звјерови.

Н. Татар се дотиче још једног питања на турској граници, а то је село Штој поред Бојане, у округу уљинском, чији су становници турски поданици, па препоручује г. министру, да се заузме и поради на том питању.

Председник примјечава, да питање које је Н. Татар истакао, нема везе са овим, о којем је ријечи, напомиње, да говорник ако хоће, може поднијети о том нарочиту интерпелацију.

Р. Поповић напомиње, да му је спор о Црним Земаљама добро познат и да о томе не би имао што рећи осим онога, што су г. министар и г. Вулетича казали. Напомиње, да би влада добро учинила, кад би у вези с овим питањем, покренула и питање о граници у Говеђем Броду истом у Зети код пирамиде број 15, па до Скадарског Језера, и тражи од г. Сава Вулетича, да овај као интерпелант мотивише пријелаз на дневни ред тако, да се стави књ. влади у дужност, да и ово питање покрене и ријешити са турском владом.

Интерпелант Сава Вулетича дотиче се питања о граници у Говеђем Броду и вели, да је заиста тамо у спору један велики простор, јер се не зна, како је окренута била пирамида у Сјеравама, која је оборена, али истом, да то спорно земљиште придржавају наши држављани. Вели, да ће у другој прилици покренути ову ствар, коју истом треба што прије ријешити, а за сад предлаже своју мотивацију за прелаз на дневни ред, а та је: *да се тражи од књ. владе, да би ова што прије коначно ријешила питање о Црним Земаљама на корист Зећана, што Скупштина прима.*

Прелази се на 3. тачку дневног реда — на продужење претреса буџета у појединостима.

Изјестилац Р. Бошковић чита IV раздио, главу XXI. — Министарство Правде — партија 89.

Р. Поповић дотиче се питања о судовима и судијама, нарочито обласним, који су, вели, слабо награђени према другим чиновницима. Жали, што се још за ову годину не може побољшати стање судија, а исто тако жали, што се нема кредита за позицију начелника министарства правде, а који је врло потребан, јер с тога што га нема, спречају многи послови и не врше се како треба.

Истиче потребу доношења закона о судовима и о судијама, а у осталом слаже се са финансијским одбором.

Ж. Драговић истиче важност и деликатност положаја судија, чији је, вели, задатак да успоставе нарушену правду.

Осврће се на наше судове и напомиње, да је имао прилике чути у народу рђаво мишљење и гласове о нашим судовима.

Изјављује жељу, да се што прије изрази закон о нашим судовима и судијама, као и о преуређењу наших казних закона.

Министар правде Др. Томановић изјављује, да се не може сложити са одборовим мишљењем у позицији 3. односно укидања архивара министарства правде, већ препоручује владин приједлог и вели, да ће се постићи иста штедња, коју одбор жели, с обзиром на то,

што нема изгледа, да ће се још једно предвиђено секретарско мјесто моћи попуњити у току ове године.

Изјестилац С. Вулетича износи разлоге, са којих је одбор укинуо ово мјесто и вели, да је у министарству доста чиновника и без архивара, и да су чланови Фин. Одбора у начелу противни стварању нарочите архиварске дужности у надлештвима с тога, што архивари немају увијек посла у архиви и да тај посао може вршити писар уз писарску дужност.

Што се тиче Поповићеве примједбе о начелнику мин. правде, Вулетича вели да је она умјесна, али тврди, да начелници у министарству буду старији, спремији и искуснији људи, каквих ми немамо довољно, наоко да у правним друга мјеста, а нема смисла вези, од секретара и млађих људи стварати начелнике за то само, да би мјесто 2400 круна имали 4000, како је баш недавно учињено.

Министар правде Др. Томановић вели, да је архиварство једна таква служба, која захтијева да ју врши стално и нарочито лице, а не да архива сваки час прелази из руке у руку, јер то је посао са којим се није лако одмах упознати, и напомиње, да овај поред архиварске дужности обавља и друге у министарству.

Ј. Спасојевић слаже се са Р. Поповићем, да је потребан начелник у министарству правде, а такође саглашава се и са С. Вулетичем, да није потреба да се начелници стављају само ради плате, али напомиње, да је потребно, да се та дужност врши, на звао се он начелник, секретар или друкче, па предлаже, да остане предложено мјесто секретара I. класе.

Председник ставља на гласање партију 89., која је примљена по пројекту са одборовом измјеном код позиције 1.

Изјестилац Р. Бошковић чита партију 90., која се усваја по пројекту.

Даље чита партију 91.

Р. Поповић истиче важност комесара за судске послове, износи задатак и потребу овога и за то је, да том комесару буде нарочита и искључива дужност пријеглед судских радова и наводи разлоге за то.

Председник ставља на гласање партију 91., која се прима по пројекту.

Изјестилац Р. Бошковић чита партију 92. — награда чланова комисије за израду нових законских приједлога.

Р. Поповић напомиње, да је у изгледу израда многих законских пројекта, па налази, да је предложена сума мала и предлаже, да се ова повећа.

Изјестилац С. Вулетича напомиње, да сви ти законски пројекти неће више изнијети од 10 штампаних табакана, а један штампани табак оригиналног књижевног рада не плаћа се вели, више од 100 круна, те како је предвиђено на ту сврху 1000 круна то држи, да је довољно, тим прије што ово неће бити оригинални радови по компилације из других тужних закона а често и пријенисти истих као што је и досад било.

Председник ставља на гласање партију 92., која се усваја по пројекту.

Изјестилац Бошковић чита партију 93. и 94., коју одбор смањива за 1,000 круна, — што Скупштина усваја.

Председник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Изјестилац чита главу XXII — Велики Суд — партију 95., коју одбор у позицији 3. смањива за 2,400 круна укидањем једног секретара I. класе.

Министар правде Др. Томановић износи улогу секретара у Великом Суду и противан је укидању тог секретара с обзиром на то, што да секретар према данашњем саставу Великог Суда учествује и у суђењу.

Изјестилац С. Вулетича износи мотиве са којих је одбор укинуо једног секретара у Великом Суду и вели, да он оvdје није штетно у новцу но у људима, држећи, да би се могао један од секретара што их има Велики Суд, премјестити у који Обласни Суд, који не само да су оскудни у људима који су учили права, но их тамо нема никакко до један једини правник у једном Обласном суду.

Министар правде Др. Томановић истиче оскудницу у правницима и напомиње, да би Велики Суд као највишу судску инстанцију требало на првом мјесту што боље снабдјети стручним снагама.

М. Мијушковић слаже се с гледиштем финансијског одбора и мишљења је, да се у Великом Суду остави један секретар — правник, а друга два секретара да се додаду Обласним Судовима или као председници или као чланови. Вели, да би тијем у неколико бар појачали стручно спремно људима персонал у обласним судовима, а у толико би се рад Великом Суду олакшао.

Председник ставља на гласање партију 95., која се прима по пројекту.

Изјестилац Бошковић чита партију 96., по којој су узели учешћа у говору: министар правде Др. Томановић, изјес-

тилац Вулетича и Ј. Спасојевић, послједице чега је усвојен владин приједлог.

Изјестилац Бошковић чита партију 97. и партију 98., које се усвајају по пројекту са одборовом уштедом код прве у 500 круна.

Изјестилац чита главу XXIII — Обласни Судови — партију 99., гдје одбор дјелимично повећава плате судија и предвиђа уштеду у позицијама 1. и 2. од 2,920 круна.

М. Дожић осврће се на наводе Ж. Драговића и вели, да је код нас правда и правда загарантована, само што судски послови споро теку због недовољног броја судских снага а могуће и због подјеле рада међу судовима, па и међу самим чиновницима ових, јер им нијесу одређене дужности а још мање права, као ни одговорност судија.

Дотиче се судских реформа код нас и указује на неједнаке плате код једнаких рангова, чини паралелу између појединих рангова и налази, да други чиновници много нижег ранга него што су обласни судије, имају много већу плату од ових, што је вели, неправедно и неправилно, па мисли, да Народна Скупштина не би смјела преко тога пријећи, те предлаже, да се обласним судијама одреди до новог закона минимална плата 1,800 круна, што је, вели, предлагао још као шеф правосуђа.

Ж. Драговић изјашњава се о свом говору и вели, да је он навео оно, што се о судовима у народу говори, што је оправдано а у потврду чега наводи два случаја.

М. Дожић вели, да се можемо жалити и има мјеста жалби на одговорачења судских ријешења, али тврди, да нема мјеста приговору нашим судовима односно изрицања правде и правиче.

Изјестилац С. Вулетича напомиње, да је оvdје у питању вотирање кредита на Обласне Судове и да би се требали говорници на то ограничити, те и добро уочити што Фин. Одбор у овом предлаже.

Сједница је закључена у 6 сати послједице подне, а друга је заказана за 9. о. м. у 8 сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Председник
Лабуд Гојић

Секретар
Крсто Поповић

Руско-енглески споразум.

Са свијех страна потврђују се гласови, да је између Русије и Енглеске постигнут споразум о заједничком раду и поступању у рјешавању балканског питања. Ранији говори Грејов и Фиц-Морисов у лондонском парламенту, најбољи су докази зато. Енглеској као и Русији стало је до тога, да њемачки утицај је отме мах на Балкану, те је с тога и првобитни споразум између Енглеске и Русије односно Далеког Истока проширен сада и на Ближи Исток.

Из дебате која се прије неколико водила у лондонском парламенту о руско-енглеском споразуму, „Новоје Времја“ стиче увјерење, да енглески политичари држе моћ Русије још несаломљеном. Наш неуспјех на Далеком Истоку, наставља лист, лишио је нашу дипломатију равнотеже, њен глас је још прије кратког времена моћно одјекивао — иза Портсмута пао је, да се једва чује. Ова промјена није много умањила моћ Русије, као домаће незгоде у које људи лако падају послједице овакве промјене среће.

Дебата у енглеској доњој кући може нам донијети само користи. Трезвени и хладни посматрачи који су прије на томе радили, да нас што више ослабе, освједочили су се, да је наша моћ заиста посрнула, али није исцрпљена, а у унутрашњости земље није још ни такнута. Енглеска не склапа савезе са слабима, кад их држи да нијесу вриједни. Неприкривена радост енглеских конзервативаца због енглеско-руског савеза даје објективну свједоштво наше несаломљене моћи. Жељели би, да би наша дипломатија властитим освједочењем и посматрањем народне јачине дошла до увјерења о својој снази. Кад би тим путевима наишли на какву препреку, која би је довела у здво-

јан положај, била би јој ова дебата средство, да Русији даде положај какав јој приписују и какав она несумњиво заслужује као једна јака и велика сила.

У петроградском „Слову“ претреса књаз Трубецкој дјелство руско-енглеског зближења и словенско питање. У чланку „Словенско питање“ износи он, како је сва руска штампа без разлике странака схватила, да се у пројекту санџачке жељезнице крије одлучно непријатељско наступање германизма против Словенства и против Русије. Руска влада мора о овој једнодушности водити рачуна. Русија може бити велика сила, само ако остане словенска држава. Ово увјерење мора се унијети у програм руске унутрашње и спољне политике. Остварујући свој историјски задатак штићења и потпомагања Словенства, Русија врши у исти мах своје одређење као европска велика сила. Словенству апсолутно није није ни мало потребно да штогод стече на уштрб других држава и народности, али оно мора себи обезбиједити право свога опстанка и развика у границама закона својих историјских сједишта. Не само Русији, него и Енглеској и романским државама не смије бити равнодушно, да се у Европи поремети равнотежа између Немачке и Словенства. Огромној експанзивној сили германизма мора се на супрот поставити бедем јачавањем држава и народне самосталности словенских народа. Руска дипломатија има пред собом тежак и компликован задатак, да у Европи утврди словенске интересе. Словенско је, дакле, питање европско питање, питање међународне равнотеже.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

† Едмондо де Амиџис. По вијестима из Бордигере умро је на 27. пр. мј. познати талијански писац Едмондо де Амиџис. Модерна талијанска литература губи у њему једног врсног радника. Родио се 21. октобра 1846. у Онељи. Учио је војничку школу у Модени, а г. 1865. постаде потпоручик, те је 1866. судјеловао у битци код Кустоце. У тим годинама почиње његов књижевни рад, испуњен махом војничким животом. У Фиоренци је уређивао ревију „Италија милитаре“, у којој је шибао уредбу и поступак у талијанској војсци, те је тиме допринио реформама у војничком казненом поступку. Концем шездесетих година изашла је прва свеска његових новела. Путовао је у Северну Африку, Јужну Америку, Шпанију, Холандију, Енглеску, Турску и Француску, те је ова путовања и описивао, што се је у оно вријеме врло радо читало. Од велике су књижевне вриједности његова дјела „Међу пријатељима“ и „Срце“, његово ремек-дјело, којим је стекао силан глас и које талијанска критика убраја у најзнаменитије дјела лијепе књижевности послјие Манџонијевих „Вјереника“. Средином осамдесетих година прелази Амиџис у својим романима на поље социјално и почиње са дјелом: „Преко Океана“ коме је за предмет узео једно своје путовање у Аргентину. Задњих година јавља се Амиџис као присталица социјално-демократске странке, те је у томе смислу писао више дјела чисто политичког садржаја. У Новој „Антологији“ објелоданио је више интересантних усмена из доба своје младости. Задње његово дјело су „Заносни говори“ које је изишло у години 1895. Де Амиџис је једна од сјајних појава на књижевном пољу Италије, те је својим обилатим радом створио нове правац у талијанској литератури. Његова дјела пуна су њежности, добротe, љепоте и љубави; он у реалним сликама из живота тражи само добру и племениту страну.

Де Амиџис је преводен и на српски. Преведено је његово одлично дјело „Срце“, а Српска Књижевна Задруга је прошле године издала његов путопис „Холандска“.

† Јосиф Хлавка. У Прагу је умро Јосиф Хлавка, један од највећих добротвора чешкога народа. По позиву био је архитекта и градио је многе чувене палате, цркве, па и велику оперу у Бечу. Био је сиромаш, но вредноћом својом зарадио

је велики иметак, те је систематски остваривао свој идеал, да народ чешки и његову културу помогне материјално. Први велики дар бјеху 400.000 круна за оснивање чешке академије. Хлавка је тим даром омогућио оснивање академије, а својим даљим неуморним радом њезино је развијање поспјишио. Осим тога његовом потпором основана је академија за умјетност, издани су списи старих чешких препородитеља (Хуса и др.), а једно од пошљедњих његових дјела је „Бачки колегијум“ у Прагу. То је један од најљепших ђачких домова, како архитектонски тако и по својем модерном и хуманом уређењу. Универзитетски ђаци у њему налазе велику његу и праву родитељску бригу, те може с тога служити за узор сличним домовима. Хлавка је био велики Словен. Слава му!

Нове српске музикалије. Новосадска модерна књижарница Ј. Станковића јавља, да је намјерна да изда пјесме, које је у духу српских народних пјесама компоновао Исидор Бајић. У збирци ће бити свега двадесет и четири пјесме, од којих су многе већ продрле у народ те су омиљене. Композиције су удешене у лаку слогу за гласовир а под ноте је потписан текст пјесмама, тако да је ово издање згодно и за свираче и за пјеваче. Издање ће се штампати у Лајпцигу на доброј артији у укусу облику, а цијена ће збирци бити 6 круна. Наручбине ваља слати на композиторову адресу. — Како су Бајићеве композиције у народном духу кад из српских домова изгнани туђинске музичке работe, то се могу свакој српској кући најтоплије препоручити.

Српска књижевност у Буенос-Аиресу. Један од најраспрострањенијих илустрованих магазина у Буенос-Аиресу, „Papel у Tinta“, донио је у свесци за јануар ове године у преводу приповијетку познатој и признатој српског књижевника пок. Лазе Лазаревића „На бунару“, и том приликом нарочито истакао наше народне обичаје, у колико се они у тој приповијетци помињу. Ово је први покушај, да се у младу аргентинску литературу пресади и српско литерарно цвијеће, а на томе ради са пуно воље и труда један одушевљени Србин, Биограђанин, који живи у Буенос-Аиресу.

Примили смо на приказ ове књиге:

Бој на Косову — Сеоба Срба — Црна Гора. Написао Јаша Томић. Нови Сад, 1908. Цијена 2 круне.

У овој књизи оштампао је писац своје подлиске, који су излазили у „Застави“ при крају 1907. год. под насловом „*Неродолубива историја*“. Писац се овим својим радом околио против правца историјског, што га је навео пок. архимандрит Руварац, сматрајући га за нереална и да није критички историјски правац, те је у ту сврху подвргао оштрој оцијени три у наслову наведене Руварчеве расправе.

Нема сумње, да ће се поводом овог рада истаћи ученици и присташе Руварчеве школе, те ће се тада у широј читалачкој публици створити прави суд о правцу и раду писца и наших критичара.

Милош Обреновић, књига I. (1813—1820.) Написао Др. Мих. Гавриловић. Биоград, 1908 Издање задужбине И. М. Коларца.

Дјело је написано на основу архивске грађе, која до данас још није обрађивана и која се чува у краљевско-српском државном архиву, у аустријским државним архивима: (Haus-Hof-und Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Polizeiarhiv), у Главном сударственом архиву министарства иностраних дјела у Москви, у архиву српске краљевске академије наука, и т. д. Затим је као извор употребљена до скоро тајна Вукова грађа за историју нашега времена и други неки његови необјављени састави о Милошу, најзад многи документи, које је писац добио на послугу од приватних личности. На основу све ове грађе писац је обрадио најтамнији период прве Милошеве владе од 1815.—1820. године. Али како је било неопходно потребно увести читаоца у догађаје, који су предходили другоме устанку, он је почео излагање Букурешким уговором 1812. године и 1813-ом годином, кад је управо почела Милошева каријера. С великим се интересовањем очекује и даљи рад д-ра Гавриловића, који је почет прије, а довршен послјие 29. маја. Гавриловић важи као озбиљан научни радник, па се с правом можемо од њега надати савјесној и тачној оцијени Милошева напорна рада и огромних заслуга за стварање данашње Србије.

Годишњица Николе Чупића, књига 27-ма. У њој је ова садржина:

1. Стојан Новаковић — „Бугарско-српски рат и оновремене кризе 1885—1886.“, мемоарски листићи.

2. Срета Ј. Стојковић — „Краљевић Марко“, литерарно истраживање узрока његове славе и популарности у српском народу.

3. Светомир Николајевић — „Из Скандинавије“, путничке биљешке, Данска.

4. Аврам Н. Поповић — „Устанак у Горњем Ибру и по Копаонику од 1806. до 1813. год.“

5. Стојан Новаковић — „Константиновић Родофиникин“, биографске биљешке.

6. Доброслав Ружић — „Велики људи“ (свршиће се у годишњ. XXVIII).

7. Д-р Тих. Р. Ђорђевић — „Вјера, начин живота и занимање у Цигана Краљевине Србије“.

8. Петар Р. Косовић — „Жупа Конавли у историји града Дубровника“ (свршиће се у Годишњици XXVIII).

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Предохрана од скарлатине.

Санитетско Одјељење Министарства Унутрашњих Дјела издало је поводом све јачег ширења скарлатине кроз Црну Гору, ово упуство:

Скарлатини су узрок нарочите мале, голим оком невидљиве клице (бактерије). Кад се дијете разболи од скарлатине, на њему, његовом одијелу, на свима стварима у кући болесничковој, на свима његовим укућанима и по њиховом одијелу накупиле су се те заразне клице, које чим дођу у додир са здравим дјететом, оно одмах оболи од скарлатине.

Те заразљиве клице скарлатинозне могу на здраво дијете пренијети и њихови одрасли укућани: отац, мати, браћа и т. д., који су на пр. били у посјети у кући гдје има обољело дијете од скарлатине, или нијесу били баш у тој кући, али су долазили у додир са укућанима њиним на улици, у радњи, кафани и т. д.

Дакле, скарлатина је приљепчива болест дјечија, која се добија, кад се дијете мијеша са већ обољелим дјететом или са његовим укућанима, или кад се неко од твојих укућана мијеша са људима, у чијој кући впада та зараза: За то да би сачувао своју дјецу од те страшне заразне болести, од које врло често и поред најбрижљивије његе и љекарске помоћи ипак доста дјецe умире — пази на следећа правила:

I. Не иди никако у кућу, у којој има болесник. Не пуштај ни друге из твоје куће да долазе болесницима.

II. Не узимај ни за живу главу ни једну ствар из куће, у којој неко болује од скарлатине.

III. Не остављај дјецу никако без надзора. Пази да се не мијешају са дјецом, за коју не знаш из које су куће. Кад пушташ дијете само из куће, строго му нареди да улицом не застане. Ако то не радиш, може ти се дијете мијешати са дјецом, која су тек прележала скарлатину, па ће се онда и твоје дијете заразити.

IV. Држи чисто кућу и двориште. Сви у кући перите добро руке и лице и пазите да вам одијело буде чисто.

V. Кад се школе распусте због скарлатине, не дај дјечи да излазе из куће, да се не би мијешала са још нездрављелом дјецом од скарлатине. Но ако би ти се дијете ипак поред све пажње разболело, онда ти је дужност и као родитеља и грађанина да пазиш на следеће:

Кад на дијете наиђе та болест, оно обично бива овако: дијете добија ватруштину, јаке крајнике (болове у грлу, а доцније киле под грлом) и бљубање, а сјутрадан му избију по цијелој кожи ситне црвене пјегиче; мало послјие цијела кожа постане црвена као скрлет:

I. Најважније је тада, да сву другу дјецу одвојите од болесног. Ако ти који рођак нема дјецe, ти твоју здраву дјецу пошљи у његову кућу. Ако немаш такве родбине, одвој дјецу у сасвим засебну собу. Главом се не шали и не пуштај да ти се здрава дјецa мијешају са болесном, а исто тако не дај, да ти се са здравом дјецом мијешају они укућани, који се баве код болесника. Ни туђу дјецу и жене не пуштају болеснику, да се болест не пренесе и у друге куће.

II. Болесника држи тако најмање шест неђеља. Ако болесника раније пустиш из собе, он може заразити другу дјецу, а и сам може навући себи ваздан других болести, које долазе послјие скарлатине код дјецe, која се не чувају најмање шест неђеља.

III. Болесника нека ти гледа само једна жена. И ти и сви остали укућани не долазите често к њему.

IV. Болесно дијете држи у соби одвојено најмање шест неђеља, докле год са свим не прође перутање коже. За све то вријеме пази добро на ово:

И болесник и постељу и собу држи сасвим чисто.

Његовом чашом, ожицом и осталим посуђем нека се осим њега нико други не служи.

Његове прљаве отираче, кошуље и друго рубље не мијешај са осталим рубљем, него одмах потопи у лонац и метни на ватру да врн најмање пола сахата, па послјие опери сапуном.

Кад болесника остави ватруштина, држи га топло, да не назебе, храни га само млијеском, друга ће му храна шкодити.

Кад се болеснику кожа исперута и кад дијете оздрави, немој га пуштати међу осталу дјецу док га не окупаш и његово рубље не опереш у кључалој води, јер као што је напријед речено, по свима стварима у болесничковој соби нахватале су се кухне клице, па ако се оне тијем начином не униште, могу се друга дјецa тим стварима окупити. За то подај све ствари да се излуже а дијете добро окупај у топлој води и опери сапуном, обуци у чисто рубље и опрано одијело, па га тек онда пусти међу остали свијет.

Ради тако у интересу и твоје дјецe и твојих суграђана.

Пушење цигарета.

Из године у годину све се више шири обичај пушења цигарета. Цигаре се код нас врло мало или скоро никако не пуше, а лула, која је некада била главни представник пушења дувана, све се више сузбија. Љекари су се много бавили питањем, шта више шкоди човјеку: цигара, цигарета или лула. Међутим не може се никако сматрати да је ово питање ријешено, јер сва три начина пушења, нарочито ако то бива у великој количини, одсудно шкоде здрављу човјечијем. Многи тврде, да је цигарета најшкодљивија, а то је мишљење вјероватно дошло отуда што се цигарете пуше у највећем броју, те се тако онај, који то чини, највише излаже утицају никотина. Врло много има пушача, који пуше цигару за цигаром, пошто за тај посао (као код луле) не треба никакве припреме, до једино што се мора имати ватре. Многи овако страсни пушачи бране се тиме, што „не увлаче“ у себе дим, али то није никакав изговор, јер се отровни састојци дувана са пљувачком прогутају и тако правце уносе у организам. Ко дакле, не може да смањи број цигарета, тај нека их бар не пуши готове, већ нека их сам справља кад год хоће да пуши, па ће на тај начин омет далеко мање пушити, а тиме и себи мање штете наносити.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића Стевана и Станислава привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Ађутанти и официри дворски кр.	170.—
Нар. Штедионица Цетиње	150.—
Г. Јово Косић	100.—
Вуко Вулетић	100.—
Сердар Раде Пламенац	50.—
Војвода Лакић Војводић	50.—
Д-р Влахо Матијевић (Дубровник)	50.—
Професор Вакети	10.—
Јелисије Госпић	10.—
Вучић Божовић	5.—
Санитет. водник Булатовић	4.—

Занатлијско Радничко Удружење у Никшићу. Ово удружење које је сад ступило у другу годину свога живота, изабрало је на својој главној овогодишњој сједници нову управу, у коју су ушли: у управни одбор, за предсједника г. Васо Настић, за потпредсједника г. Ђоко Милошевић, за тајника г. Радован Цицковић, за благајника г. Панто Њуњић, за књижићара г. Јово Брајовић и за чланове г. г. Бајо Милатовић, Зеко Радловић и Милан Триковић. У надзорни одбор изабрати су: за предсједника г. Пеко Вукићевић, а за чланове г. г. Ристо Шкоро и Раде Савелић. У удружењу осјећа се ове године велики напредак, јер се послјие лањског застоја уписало доста нових чланова и неколико добротвора, а и Прва Никшићска Штедионица одредила је удружењу од своје прошлогодишње добити лијеп прилог. С материјалне је, дакле, стране удружење прилично обезбјеђено, те се с тога и надамо, да ће друштво под савјесним руковањем своје управе одржати слогу међу члановима те тако достићи ону цијел, с којом се је удружење образвало.

М. Ш. Ј.

Преминуо. У Буковику је преминуо баријактар Драго Радов Лекић. Покојник је био добар грађанин, храбар војник и достојни заставе носилац, те се је као такав одликовао у ратовима за ослободјење, нарочито приликом опсаде Бара.

За храброст је био одликован Даниловим орденом IV. степена и разним другим одлицијама. Лака му земља!

Пишу нам из Берана:

14. фебруара ове године преминуо је овдашњи угледни трговац и првак народни *Симо Костов Појовић*, а сјутра дан сахрањен је у гробљу код манастира Ђурђевих Стубова уз многобројно учешће покојникових пријатеља и поштовалаца, — како одавде, тако и из Андријевице и околине. Сви свештеници и учитељи из околине, сви главари и много народа такође су дошли да одаду пошљедњу част покојнику, а над отвореним гробом опростио се с њиме Милан Поповић учитељ подужим говором, у којем је изнио живот и рад покојников.

Покојник је дуго година руковао пословима општине беранске и водио рачуне овдашње основне школе, чији је био и иницијатор. 14^{1/2} година био је овдје Митрополитски намјесник за вријеме три митрополита, а 5 година био је члан у овдашњем уџумату. Његов рад и заслуге уважавале су и цијениле и царске власти, те је као такав био и одликован од Њ. И. В. Султана. А колико га је и народ поштовао, види се најбоље из тога, што је приликом његове смрти скупљена сума од 409 гроша и 20 пара, која је умјесто надгробног вијенца приложена у фонд овдашње основне школе.

Бог да му душу прости и лака му земља!
М. П.

ТЕЛЕГРАМИ

Берлин, 12. марта. Цар њемачки и царица са принцом Аугустом Вилхелмом и принцезом Викторијом отпутовали су јутрос у Млетке.

Рим, 12. марта. Краљ у пратњи Титонија отпутовао је у Млетке.

Млетци, 13. марта. Цар и царица њемачка стигли су с дјецом овамо. На станици дочекао их је краљ с Титонијем. Састанак владара био је ванредно срдачан. Са жељезничке станице одвезла су се Величанства у краљев двор, гдје их је многобројни народ одушељено поздрављало. За вријеме обједна измијењене су топле здравнице.

Цариград, 14. марта. Војничка пратња, која је пратила бугарске сељаке у Мелник, била је нападнута у једном кланцу и поубијана из пушака. Сељаци су неповријеђени. Затворено је осам осумњичених бугарских сељака из оближњих мјеста.

Млетци, 14. марта. Краљ је на њемачком царском броду присуствовао чају, који су њемачки цар и царица давали у част млетачких господина. Иза тога се краљ најсрдачније растао од њемачких Величанстава и отпутовао у Рим.

Беч, 14 марта. Њемачки канцелар књаз Биллов долази у недјељу у Беч у посјету министру Еренталу.

Петроград, 14. марта. (Нарочити телеграм). Многи петроградски листови коментарише данас енглеско-руске предлоге односно македонских рефорама, Руски предлози састоје се по извјештају петроградске телеграфске агенције у овоме: Мјесто генералног инспектора за три македонска вилајета има се задржати најмање дотле, док буде трајало узимање царинског вишка од 3%, на који су велесиле пристале; тако исто не може бити прије тог рока ни свргнут са свог положаја генерални инспектор без сагласја велесила. Француском енглеском, њемачком и талијанском члану финансијске комисије дају се иста права у главној контроли, која имају цивилни агенти руски и аустро-угарски. У финансијској комисији има савјетујући глас у административним питањима генерални заповједник жандармерије. Чланови финансијске комисије, цивилни агенти и помоћници генералног заповједника жандармерије могу пријети у турску службу. Приједлог о судским реформама, како су га велесиле израдиле, мора бити од Порте у цијели усвојен, а контрола

судске администрације биће повјерена финансијској комисији, састављеној од делегата из шест велесила, који су у турској служби. Да се обезбједи мир у земљи и спокојство сељачком становништву, завешће се нова установа пољских чувара, који ће бити организовани и надзиравани од јевропских жандармеријских официра. Најпослије ће се увећати број реформисане жандармерије у границама македонског буџета.

Софија, 15. марта. Бугарска влада извјештена је званично из Цариграда, да је Порта вољна да повољно ријеши питање о жељезници од Куманова до турске границе.

Цариград, 15. марта. Порта је примила талијанског генерала де Робиланта као заповједника македонске жандармерије на мјесто покојног генерала де Ђорђиса.

БУЏЕТ

**Државних прихода и расхода
Књажевине Црне Горе
за 1908 годину.**

може се добити у Књижарама Пера М. Калуђеровића на Цетињу и Коста К. Станића у Подгорици. Цијена 1 круна.

Број 82. Управа Државне Штампариие, 16 фебруара 1908. Цетиње, 2,2

ОБЈАВА

Изашао је из штампе

**ДРЖАВНИ КАЛЕНДАР
Књажевине Црне Горе
за 1908 годину**

Цијена му је 1 круна.

Може се добити у Књижарама: Пера М. Калуђеровића на Цетињу и Косте Станића у Подгорици.

Бр. 37. Из канцеларије Управе Држ. Штампариие. 24. јануара 1908. Цетиње, 3,3

Званични огласи

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактуални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансијску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теориској и практичној спреми. Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада (6000) круна на годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње. 4,5

ОБЈАВА

На молбу Анђуше Машове Јанковић из Цеклина, умољава се свако ко би што дознао или дознао могао о њеном сину Јовану Машову Јанковићу који је прије шест година пошао у иностранству на зараду и последњи јој се пут у мјесецу септембру 1906. год. из Јаков Дијало (Румунија) јавио да извјести, (3—3) Књ. Мин. Инстр. Дјела.

ОБЈАВА

На личну молбу Петра Н. Рајковића из Пипера, умољава се свако ко би ишта дознао или дознао

могао о његовом сину Војину П. Рајковићу, а који је одавно отишао у Румунију и није се од назад три године никако јављао својој фамилији, да би извјестио (3—3) Књ. Мин. Инстр. Дјела.

ОБЈАВА

На молбу Милосаве Ђуровића, умољава се свако ко би што дознао или дознао могао о њезином брату Дмитру Перишину Ђуровићу, родом из Ждробаника, у Бјелопавлиће, а који је одавно отишао у Русију и није се од назад пет година јављао својој фамилији, да извјести. (3,3) Књ. Мин. Инстр. Дјела.

ОБЈАВА

У недјељу 30. текућег мјесеца Књ. Министарство Војно даваће на јавној лицитацији грађење дивизијске и бригадне команде у Колашину са припадајућом оружном радионицом, магазином, барутаном, стражарским станом и околном авлијом од зида.

Лицитацију ће држати у дотичној бригадној команди нарочити изасланик Министарства Војног, који ће истовремено објаснити план и односне услове, који се и прије тога могу добити у потписатоме одјељењу сваког дана за вријеме канцеларијских часова. Ко заказаног дана не би могао бити на мјесту лицитације, тај може писмено или телеграфично понудити најнижу цијену, која треба да стигне у команду Колашинске бригаде на дан лицитације најдоцније до подне, пошто ће се инканат истог дана и закључити, ако најнижа понуђена цијена буде повољна за Министарство, а у противном случају инканат ће се продужити или пак сасвијем прекинути.

Може се лицитирати посебно зидарски а посебно дрводјелски рад, али ће се при једнаким условима пријенство дати ономе лицитанту, који се прими да изврши обадва рада у заједници.

Један дио рада има се потпуно извршити до 1. септембра 1908. године а други дио — до истог дана 1909. године.

За цио поменути рад тражи се од лицитаната кауција од кр. 10.000 у сигурној подлози, коју — овјерену од мјесне власти — лицитанти су дужни поднијети или упутити, да стигне прије инканта, јер без потврбене и правилно процијењене кауције није никоме дозвољено лицитирати. По свршетку лицитације и по сачињеном уговору подузичар је дужан одмах о свом трошку таксирати подлогу.

Број Е. Из Административног Одјељења Књ. Министарства Војног. 12. марта 1908. г. Цетиње, 1,2

ОГЛАС

Пошто се за закуп преноса поште и путника посредством аутомобила на путовима између:

Цетиња—Котора,
Цетиња—Подгорице—Никшића,
Подгорице—Плавнице,
Цетиња—Ријеке—Вира—Бара и Бара—Улциња

није нико пријавио са повољним условима до 15 новембра прошле године, то се на основу ријешења г. Министра Унутрашњих Дјела дан лицитације одлаже за 15 марта ове године по ст. кал.

За подробније услове може се свак обратити канцеларији одјељења. Страним капиталистима дозвољено је конкурисати.

Број 969. Из канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 4. новембра 1908., Цетиње. 5,6

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина, овим ставља до знања нашим радницима, да ће се у течају ове 1908. године а најдаље у марту мјесецу отпочети рад на линији колског пута Подгорица—Колашин—Андријевица, гдје ће наши радници имати довољно рада до краја ове године.

Министарство ће давати рад на поменутој линији под контрате, а и само ће под наднице радити извјесни дио истог пута, тако да наши радници неће имати никакве потребе ићи на зараду у иностранство.

Број 201. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. Одјељење за Грађевине и Саобраћај. 1 фебруара 1908. Цетиње. 3,4

СТЈЕЧАЈ

Државној Штампариии потребни су пет ваљаних слово-слагача, који су вјешти свима слагачким пословима. Компетенти који желе заузети које од ових мјеста, нека се са понудама и потребним исправама пријаве потписатој Управи.

Државна Штампарииа ће примити на обучавање 4 ученика под следећим условима.

1, Да је ученик свршио основну школу — са врло добрим успјехом — првијенство ће имати они с већом спремом;

2, Да је потпуно здрав;

3, Да је доброд владана;

4, Да није млађи од 13 година.

Учење траје четири године, за које ће вријеме ученици примати на име издржавања и то: прве године учења по 10 круна мјесечно; друге године по 15 кр. мјесечно; треће године по 20 кр. мјесечно и четврте године учења по 30 круна мјесечно.

По свршетку четири године учења, полагаће ученик испит, и по положеном испиту произвешће се за радника.

Они родитељи или старатељи, који би имали вољу да њихова дјеца уче штампарски рад, нека поднесу молбу Управи Држ. Штампариие, и уз молбу да приложи дјетињу потоњу школску свједоџбу, крштеницу и лекарско увјерење.

Број 113. Из канцеларије Управе Држ. Штампариие. Цетиње, 15 марта 1908. године.

СТЈЕЧАЈ

Ставља се до знања, да је усљед мри пок. Ника Сундечића а ријешањем господина Министра Унутрашњих Дјела од 15 фебруара о.в. год. број 994., отворен стјечај на исту апотеку у Подгорици.

Узевши у обзир велики број стау новништва саме вароши као и околине а у интересу народном, истим ријешењем господина Министра отвара се стјечај и на другу нову апотеку у Подгорици.

Молитељи имају послати своје молбе Санитетском Одјељењу Мин. Унутрашњих Дјела најдаље до 8 марта ове године по старом календару.

Молитељ мора познавати савршено српски језик; мора поднијети пуноважну диплому магистара Фармације добивену на једном од признатијех јевропских универзитета и у исто вријеме освједочити, да је био приљежан у пракци апотекарској; да је доброг владана и да има потребан новац за отварање уредне апотеке.

Број 225. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. 16. фебруара 1908 године. На Цетињу. 3,3

Додатак сљедује

Службени огласи

СТЕЧАЈ

Ријешенем Књ. Обласног Суда на Цетињу од 22 јануара о. г. број 1655 ех 1907—IV—1903—784 — отворен је стечај над имовином презадуженог Илије Никола Поповића из Цетиња, ушљед чега се позивају сви његови дужитељи, да до 1. априла т. год. поднесу општинском Суду на Цетињу, чиста своја дужења поткријепљена доказима.

Послије реченог дана ничије се потраживање неће усвојити.

На Цетињу, 29. јануара 1908. год.

Књ. Обласни Суд
За Врш. дуж. предсједника
Р. 77, бр. 72, 3,3 судија К. Јаблан.

ОГЛАС. Ријешенем Књ. Обл. Суда у Никшићу од 25. ав. 1907 г. Бр. 913.

Износи се на јавну продају слѣдеће непокретности Панта Бабића из Краљевине Србије, које се налази у Црквицама.

„Пријека Њива“ 3 рала ораниче и на истој једна стаја граничи: од истока Живко Радовић, Благоје Раичевић и Раде Шаулић, од сјевера Милосав Радовић, од запада и југа Јован Неђић, процијењено кр. 300.

„Раџонег“ 3 косе ливаде, граничи од истока Благоје Раичевић, од сјевера и запада Живко и Милан Радовић, од југа комун, процијењено круна 150.

„Лијепи-до“ 1 коса ливаде, граничи: од истока комун, од сјевера Василије Бабић, од запада и југа Милан Радовић, процијењено круна 50.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се 3 рока, и то: 9. априла, 9. маја и 9 јуна ов. г. у десет сата пред подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности а на другом хоће и ниже али не никако испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности.

А на трећем року уступиће се понудиоцу највеће цијене.

Сваки лицидант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они који на непокретности имају какво реално право, дужнички повјериоци и они који имају прече право купње да се суду пријаве прије прве продаје.

у Пишчу, 29 фебруара 1908. г.
Капетански Суд
Р. 222, бр. 113, 1,1 кап. Матије Кецојеић

ОГЛАС. — Ријешенем Обласног Суда у Бару од 14. јула 1907. године број 1487—IV—1907—188, износи се на јавну продају доље описана непокретност овдашњег Сава Николина Никочевића, која је процијењена круна 910. Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају се одређују три рока: први 30. марта, други 30. априла, а трећи 30. августа ов. г. у 4 сата после подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицидант дужан положити јемство од 10% од процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и сви, који имају прече право купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:
Земља звана „Младочић“ у Доброј-води, 2 рала орачице, у 7 додирних комада, у којима има по врх међа, 1300 лоза, и неколико питомог воћа, са правом натапања водом „13 рала“ као и остале земље, које су са реченом у додиру, а иста граничи од истока Истрџ Никочевић, од сјевера Иво Никочевић, од запада Никола и Андрија Никочевићи, сви земљама, а од југа општи пут.
Број 455—118—907.
Печурице, 5. марта 1908. год.

Капетански Суд
Р. 213, бр. 131, 1,1 Мркојевићски

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Сава Машова Капе на Врела Угањска, извршиће се 6 јула т. г. у 5. сати послје подне.

Види оглас у 1. броју „Гласа Црногорца“ ове године.

Број 1007—865—1907.

У Бајицама, 12. марта 1908.
Капетански Суд
Кап. Богдо Мартиновић
Р. 44, бр. 137, 1,1

Приватни огласи

БАРСКО ДРУШТВО

АНОНИМНА КОМПАНИЈА

ОСНОВНИ КАПИТАЛ 4.000.000 Кр.

Сједиште на ЦЕТИЊУ.

Господа акционери позивају се на

Редовну Главну Скупштину

по одредбама чланова 10 и 14 друштв. статута, у четвртак 27. марта (9 апр. 1908.) у 3 часа послје подне у просторијама канцеларије изаслатог савјетника у Венецији — Кампо Сан Проволо, Палацо Вјанели, Бр. 4711.

ДНЕВНИ РЕД:

1.) Поднашање закључних рачуна о раду за годину 1907 и извјештај управног савјета и ревизора рачуна са односним претресом.

1.) Разна саопштења управног одбора и односни претрес.

2.) Разна саопштења управног одбора и односни претрес.

3.) Избор два ревизора за преглед рачуна за годину 1908. и одређивање накнаде г. г. ревизорима за год. 1907.

НБ. За присуствовати у скупштини, акционери морају положити своје акције најмање 3 дана унапријед, код Трговачке Италијанске Банке (Централно Сједиште у Милану — Одјељење у Венецији).

У случају да се прва скупштина не би могла одржати, г. г. акционери позивају се поново, истог дана — 27 марта (9. апр. 1908.) — у истој канцеларији у 6 сати послје подне.

Цетиње, 14. марта 1908.

УПРАВНИ САВЈЕТ.

Р. 175, бр. 130, 1,1

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недјеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедјељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир: уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недјеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедјељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недјеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156, бр. 128, 1,4

УПРАВА.

БАРСКО ДРУШТВО

Поштанско-Трговачко-Парабродска Пловидба по Скадарском Језеру и Бојани.

Ставља се до знања, да је Барско Друштво ставило на расположење путницима и трговцима сва потребна средства за превоз трговачких предмета, као и за вожњу путника и да је у исто вријеме предузело све потребне мјере, како би се тиме избјегла сва могућа закашњења и неправилна упућивања трговачких предмета и како би се на тај начин олакшао поменути превоз као и развитак саобраћаја.

Но пошто се је утврдило, да се превоз трговачких предмета упућених преко Обода ма у које било мјесто на Скадарском Језеру закашњује, састоји се у томе, што обично дотични трговци само онда извјештавају друштво, да им је стигла роба на Обод, кад иста већ лежи тамо најмање од назад 15 дана.

Разумљиво је, да у течају ових 15 дана приспијева и друга роба на Обод, која се у дотичним магазинима претрпава, тако да је веома тешко пронаћи ону робу—на захтјев имаоца, која је од назад 15 дана тамо приспјела.

Услѣд горенаведених околности Барско Друштво излази у сусрет заинтересованим трговцима—а у њихову корист—и савјетује, да сваки трговац издаде опуномоћје друштвеним агенцијама, да ове могу откупити робу с Обода одмах чим би иста стигла, а што се тиче упуштава и објашњења по овоме послу, сваки трговац моћи ће то прибавити код горепомнутих агенција.

Друштво је пак тврдо увјерено, да ће на тај начин удовољити разложним трговачким захтјевима. Р. 240, бр. 110, 1,1

ОГЛАС Одбор за Балканску изложбу има на продају неколико хиљада врло лијепих, илустрованих дописница из наших крајева.

Цијена је од 100 комада 5 круна, а за куповице више од 1000 комада, даје се 10% попушта.

Ко жели купити, нека се обрати поменутом одбору у Одјељењу Народне Привреде. Р. 47, бр. 139, 1,3

Црногорска Банка

почела је примати младиће као банкарске вјешбанике, који су поред основне школе свршили и који разред гимназије.

Сваки вјешбаник дужан ће бити неко вријеме, бар 3 мјесеца, служити бесплатно а послје тога времена ако се покаже вриједан и способан за даљи рад, одређеном се плата.

Ко је вољан да се Банкарској струци посвети и себи осигура будућност, нека упути своју молбу са свједочанством и препорукама на управу Црногорске Банке.

Р. 72, бр. 80 2,3

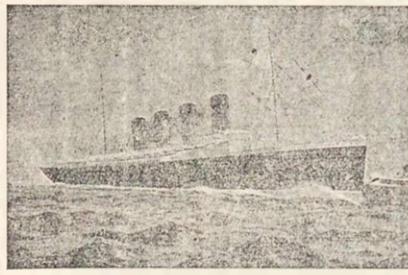
НА ЗНАЊЕ ПОШТОВАНОМ ГРАЂАНСТВУ

Имам на продају годињског вина, прве врсте мацарске саламе, мортаделе, шпека (сланине) сира холандског, најфинијих грчких маслина, финог тршћанског краута, сардела руских, сардина у кутијама, рака, финих колача за чај и млијеко, чоколаде, краставаца, паприка и т. д.

Све је од најбоље врсте. Цијене су умјерене, а послуга је брза.

Цетиње.
Р. 58, бр. 86, 3,5 Франо Леши (Дебели)

КУНАРД ДРУШТВО

п. ш. Број 447 8,10.

ПРОДАЈЕМ моју кућу на Цетиње у главној улици, у којој Црногорска Банка станује, која рентира 1500 круна годишње.

Ко би је желио купити, нека се обрати подписатом.

Р. 28, бр. 92, 3,3 Јевто Петковић

АНИНГЕР & Н°
ТРСТ
(Anniger & Co Trieste)
Via S. Nikolo 10
Велико складиште ловачких и ратних пушака.
Оригиналих Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих американских револвера и аутоматичних пиштола, сваке врсти. Нови илустровани цјеновник, шаљемо на захтјев и бадава ифранко.
п. п. Бр. 395. 8—20.

песка?
ли
ашуру

Шљунка, разбијеног камена, шаљете ли да те готово безвредне продукте претворите у злато? Онда фабрикујте, по моме методу и патенту, од цемента и песка:
КАМЕЊЕ ЗА ЗИДАЊЕ
ЦРЕП ЗА КРОВ
ПЛОЧЕ

ОТГРАДЕ БУНАРА И ЦЕВИ
Потребне комплетне справе продајем врло јефтино. Само ручни рад. Нису потребне никакве машине. Сви обавјештаји и проспекти бесплатно.
ВОТНАРД ВЕЛИК, фабрика специјалних машина, Хала а. с. Кирхенберг, 18.
Заступник за Србију и Бугарску је г. Паја Николић, у Земуну.
Број 163.
П. п.

посједује највеће, најбрже и најпростиране параброде за превоз путника за Америку.

„ЛУЗИТАНИА“

пароброд, при свом задњем поласку за Нев-Јорк стигао је преко Океана за само 4 дана, 19 ура и 52 минута као што су све новине са највећом похвалом донијеле ту вијест. Дакле с тим је установљено да је једни параброди овога друштва могу да преваљују пут преко Океана за мање од 5 дана.

За путне карте и даље информације треб аобратити се: **Трипу Ивановићу**, агенту Аустринског Лојда у Котору.

ИСКЉУЧИВО ЗА ЦРНУ ГОРУ
ЗАСТУПНИК ПРОДАЈЕ
Најсавременијих Грамофона и плоча на ЦЕТИЊУ код
НИКОЛЕ КНЕЖЕВИЋА

PSETO, KOJE PAZI NA GLAS SVOGA GOSPODARA.
ZASTITNA BILJEGA

Велика свјетска фабрика Грамофона The Gramophone and Typewriter Ltd у Лондону, чија заштитна марка оличена на приложним цртежима, јемчи за солидност Грамофона који се преко мене могу набавити франко на Цетиње, по цијеновнику, као и код саме фабрике, за све услове и цијеновнике поштоване муштерије могу се на мене обратити.

Препоручујем се за што већу поруку како радњама тако и фамилијама за које је Грамофон једна од најлепших фамилијарних забава.
Са поштовањем
Никола Кнежевић.

Као год што је на гласу фабрика, за солидност Грамофона тако исто је на гласу и са својим плочама, а тако исто као добре издаје и Зонофонске плоче, које су једне и друге са златним етикететама, а употребљују се са обије стране, ко жели извршити поруџбину нека се обрати мени за цијеновник како Грамофона тако и плоча, са најлепшим мелодијама српским и страним.

П. П. Број 37 3—10

ПОЗИВ

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ

Позива

На уписивање III-ег кола својих акција (удјела) са почетком уплате од 1. јануара 1908. год.

Вриједност је једне потпуно уплаћене акције кр. 104., која се уплаћује кроз 4 године; а исплаћује се према чл. 60. својих правила, свршетком пете године са припадајућом добити (дивидендом).
Цетиње, 11. децембра 1907.

Управа

Р. 57, Бр. 539, 6,6 Народне Штедионице

Млада, образована госпђица која сем српског и хрватског језика, влада и немачким језиком, може добити добро место у једној отменој радњи у Подгорици. Понуде под шифром „Црна Гора“ на адресу М. Dukes Nachf Wieu 1/1.
п. п. Број 114, 1,2

ДРАГО ГРБОВИЋ — **НИКШИЋ** препоручује се г. г. трговцима, занатлијама и др., за израду натписа (фирма) на радње. Р. 18, Бр. 98, 2,3

ОБЈАВА

Потписати набављам најбоље врсте ШТРАЦАЉКА — манина за кропљење лоза, под гаранцијом за три год. Цијена умјерена. Ко жели купити, нека ми се пријави на вријеме.

Петар Дрецул механик

П. п. Бр. 107, 2,5

ЦРНОГОРСКЕ И ОРИЈЕНТАЛНЕ

употребљене поштанске билге купујем у највишој количини по најскупијој цијени.

A. Weisz, Briefmarkenhandlung, in Wien, I. Adlegasse 8.

П. п. Бр. 36, 5,8

Митар С. Вукчевић,

обласни судија у пенсији,

од 10. фебруара ове године примаће на заступање грађанске и кривичне парнице пред судовима административним и духовним властима; писаће тужбе, молбе и жалбе за све наше власти; писаће и примати посредовање при склапању уговора односно нагодбе; такође ће давати савјете у погледу свију наведених предмета и т. д.

Сједиште и пошта:

Подгорица (Podgorica—Monténégro)
Р. 61, Бр. 68, 2,3

КУПУЈЕМ сваковрсне поштанске марке;

цијене повољне.
J. Neupauer
Р. 11, бр. 346, 20,20 B. Siklos—(Hongrie)

Илија М. Павићевић

од идућег Бурђевадне има на расположење неколико соба, које издава под офит, а исте постоје у Миркову Вароши на кантону од „Балшића улице“.
Подгорица, 4. Марта 1908. год.

Р. 31, Бр. 111, 2,3

Продајем Берско Вино

црно и бијело, прве врсте, 1200 килограма. Ракје — првијенца — 140 килограма, од 18, 19, 20 гради. Пиће је чисто и под гаранцијом.

За погодбу обратити се: Мићу Баровићу, у Цетиње и барјактару Благоги Перовићу у Подгорицу.

Власник

Р. 42, Бр. 126, 1,2 Стеван Перовић

НА ЗНАЊЕ

Од сваког, без разлике, ко ми дугује а не подмири дуг до 15. маја 1908. год. нек не имадне ни мало жалости, тражићу свој новац судским путем.

Цетиње, 15. марта 1908.
Р. 35, Бр. 133, 1,5 Васиљак Теодоридес

БЛАГОДАРНОСТ

И поред недаћа и фамилијарних потреса не могу пропустити, а да овим путем не изјавим захвалност грађанству Вароши Подгорице са околним селима на лијепом предусретану, коју су ми указивали за вријеме мога тромјесечнога боравка у Подгорици, као заступника свештеника подгоричких, на које им вјечито и незаборавно благодаран остајем свештеник Шпиро Радичевић
р. 55, бр. 119, 1,1 парох Бериславачки

Нашем никад незаборављеном мужу, односно брату

† Виду Л. Иванишевићу

давећемо четрдесто-дневни помен у недељу 23. овог мјесеца у 10¹/₂ сати прије подне, у цркви на новом гробљу, што овим извјештавамо наше сроднике, пријатеље и познанике.

Ожалошћени: удова: **Милица**; браћа: **Марко, Јоко и Перо.** Р. 45, Бр. 134, 1,1

Чиним на знање сродницима, кумовима и пријатељима, да ћемо нашем никад незаборављеном

† Перу Лукину Почеку

давати парастос 16 ов. мј. у 10¹/₂ сати у цркви на ново гробље.
Цетиње, 12. марта 1908.

мајка: **Стане**; супруга: **Кате Почек.**
Р. 38, Бр. 136, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти и погребна нашег нигда непрежаљеног Оца, односно брата, стрица и ђеда

ВОЈВОДЕ

Арслан-бега Ресулбеговића

који се 29. пр. мјесеца пресели у вјечност после подуже болести у својој 80 години живота са овим изјављујемо подјачничку и вјечиту благодарност Њ. Кр. В. Књазу Господару, који на глас смрти нашег покојника по Својој неограниченој милости благоизволио је утјешити ожалошћену породицу са следећим брзојавом: „Господину Командиру Мехмед-бегу Улцињ.

Прими г. командире с'цијелом породицом Ресулбеговића Моје искрено саучешће у Вашој дубокој тузи и жалости за добрим старешином Ваше куће, а Мојега вјернога војводе Арслан-Бега Књаза Никола.“

Доживотна и вјечита благодарност Министру Војном Ген. Ађутанту г. Митру Мартиновићу, који је изволио наредити команданту Бјелогорског баталиона г. Калуђеровићу да се наш покојник парадно са војничким почастима сахрани, као и на његовом брзојавном саучешћу.

Незаборављена хвала на брзојавним саучешћима Њ. В. г. Митрополиту Митрофану, г. г. Војводи Божу Петровићу, Војводи Илији Пламенцу, Сердару Јанку Вукотићу, чл. Државног Савјета Меду Лукачевићу, великосудијама: Лабуду Гојнићу, Милу Дожићу, Ристу Поповићу и Јанку Милићу, бриг. Иву Ђуровићу, судји Луки Ђуровићу, Нику Татару, попу Марку Мартиновићу, ком. Луки Гојнићу, секр. В. Суда Јовану Хајдуковићу, Исламу Трцети и свој браћи и пријатељима у Скадру који нам у велико брзојавно саучешће указаше.

Искрена хвала обл. љекру г. др. Стеву Цамаћи који је над покојником управо бдио и синовски тјешчио да му у мукама олакша.

Брацка и вјечита благодарност браћи Улцињанима, који без разлике вјере попохиташе и покојника до вјечне куће испратише, а посе Црногорском Муфтији, г. Мустафи Хилми, г. г. Отоманском консулу Серкизу Балијану, свјештеницима Вучковићу и Вујановићу, предсједнику општине Илији Срзентићу, ком бат. Мркану Калуђеровићу, капетану Филипу Ђурашковићу, судијама Дулу Шурли и Велици Лачковићу, Илији Костићу и др.

Још једном свима и свакоме вјечита захвалност у име цијеле ожалошћене породице:

Улцињ 12 марта 1908.
Син: **Јусуф-бег** нар. посланик; **Тахир** и **Хајдар**; брат ком. **Мехмед-бег**
р. 316 бр. 134. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском недољиве жалости, која нас задеси ненадном смрћу нашег никад незаборављеног сина, односно мужа, оца и стрица

† Николе Краљевића

официра народне војске

који трагично овоземни живот у 40. години свога бујнога живота 27. фебруара о. г. ноћу око 11 сати, неоставивши након себе мушкога порода, већ за на-

вијек у црно зави своје старе родитеље и изнемогле родитеље; своју супругу и шћери и своју кућу затвори а његово братство јако ожалости; неможемо пропустити а да овим путем не изјавимо из нашег рањеног и ојаћеног срца нашу најдубљу благодарност:

г. г. Свештеницима: Спасоју Вујовићу, Михаилу Јовићевићу, Луки Јовићевићу, Јовану Костићу, и Станку Вукмировићу; мјесним учитељима са ђацима, који својим присуством спровод увеличаше и над милим нам покојником опијело извршише; Хвала г. г. Командиру, подкомандиру и официрима Доњо-Цеклинског баталиона, који свог милог друга онако братски ожалише, од куће носише и у гроб положише;

Хвала г. офицеру Газиводи са подручном му четом, који покојнику при погребу војничке почасте указаше и братски га ожалише;

Хвала г. Луки Дајковићу, потпоручику, који се — у име официра — са покојником онако дирљивим говором опрости и присутним изазва сузу жалосницу;

Хвала нашим пријатељима: Кап. Стеву Пејановићу с браћом, који на глас погибије покојникове ноћу дођоше и с нама заједно дијелише тугу и жалост за нашим никад незаборављеним Николом.

Незаборављена доживотна хвала нашој браћи, пријатељима и кумовима из: Сеоца, Подгорице, Врањине, Жабљака, Додоша, Метериза, Жупе Добрске, Хрваша, Дујеве, Шинђона, вароши ријеке са околином, Љуботиња, Цеклина, Добрског Села и Друшића, који у оноликом броју дођоше и покојника онако братски ожалише и до гроба испратише чиме нам у много тугу ублажише у овом нашем тешком удару;

Нека је хвала свијема онијема, који нам било телеграфично, било писмено саучешће изјавише у овој нашој преголемој жалости.

Још једном нека је свима и свакоме наша доживотна благодарност.

Друшићи, 1. марта 1908. г.

За навијек ожалошћени: Отац: поп **Јоко**; мајка: **Иве**; супруга **Ике**; синовац: **Шпиро**; са осталом родбином.
Р. 312, Бр. 115, 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Јављамо свима нашим сродницима, пријатељима и познаницима, да се наш никад непрежаљени брат односно отац, стриц, ђел и т. д.

† Сима К. Поповић

послије дво-мјесечног боловања у 60-ој год. свога живота пресели у вјечност 14. ов. мјес., а сахрањен 15 истог уз саучешће многобројног народа.

Овом приликом изјављујемо нашу најсрдачнију благодарност Њиховим Високо-преосвештенствима: господину Митрополиту Митрофану и Рашко-призренском Митрополиту господину Нићифору, као и свим високим личностима с Цетиња на њиховим телеграфским саучешћима.

Хвала овдашњем кајмаку и команданту Целал-бегу, г. г. погранич. политич. комесарима: ком. Радмиру Вешовићу и генерал-штаб. мајору Мехмед Али-бегу као и цијелом персоналу овога хућума, који нам лично своја саучешћа изјавише.

Срдачна хвала цијелом свештенству овога прото-попијата, као и свијем учитељима-цама, који својим присуством спровод увеличаше и уз највећи церемонијал покојника опојаше и до вјечне куће испратише. Особито хвала г. Милану Поповићу, учит. који се дирљивим говором опрости с покојником на гробу.

Вјечита и доживотна хвала браћи Андријевичанима и свој прекограничној браћи Васојевићима, као и: Винићанима, Бујичанима, Лушчанима, Бечичанима, Ржаничанима, Поличанима, Беранцима, Дечанима, а понаособ грађанству, који онако у масама дођоше, покојника брацки оплакаше и до вјечне куће испратише, те нама у неколико тугу ублажише.

Нека је такође хвала свијема онијема, који нам било лично било телеграфским или писменим путем изјавише своја искрена саучешћа.

Поново хвала свима и свакоме остајемо вјечито благодарни.—

Беране 25 фебруара 1908 год.

Ожалошћени:

Брат: **Милутин**; синови: **Љубомир** и **Александар**; синовици: **Василије, Урош** и **Костадин**; сестре: **Аница** и **Ката**; кћери: **Драга, Магдалена, Ружица** и **Анастасија**; снахе: **Доста** и **Јефимија**; унуци: **Тодор, Јован, Даница, Десанка** и **Јевдокија** са осталом родбином.
Р. 300, бр. 120. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Поводом смрти наше никад незаборављене супруге, односно кћере и сестре,

† Маше Ф. Поповић, рођене ВУКИЋ,

која се пресели у вјечност 28. фебруара ове године, у наљепшем цвијету младости у 26. години живота сматрамо за дужност изјавити најтоплију захвалност свијема, који нам писмено или усмено изјавише своја саучешћа, као и онијема, који лично спроводу присуствоваше.

Срдачно захваљујемо г. доктору Презићу, који се је својски заузимао, да покојницу отргне из смртних чељусти. Добрско село 11. марта 1908.

Ожалошћени: супруг **Филип Поповић**; отац: **Крцета**; маји: **Госпава**; браћа: **Андрија, Ђуро** и **Јован Вукићи**.
Р. 62, Бр. 127, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти и погребна нашег милог и незаборављеног брата, односно мужа и Оца.

† Божа Т. Миловића,

који се превели у вјечност на 5. фебруара ове год. Сматрамо за најсветију дужност изјавити доживотну благодарност, угледном грађанству вароши Подгорице свијех три вјероисповиједи који у великом броју дођоше над покојником и до вјечне куће испратише, и нам тив тугу и жалост ублажише.

Особита нека је хвала, Господи: Милану Рамадановићу, сек. Обл. Управе, капетанима: Николи Поповићу, ком. баталиона, Васу Мартиновићу упр. каз. завода, Ђолу Гвозденивићу, упр. царинарнице, Андрији Ненезићу шефу Обл. Полиције; Ланновићу и Радоњићу, потком. Шаковићу и Маркушу, официрима Беговићу, Радовићу, Стијовићу и Вујашевићу, потпоруч. Милану Радоњићу, Насту Лазовићу и Марку Маркушу, племеницима, Момчића и Лужана, који онако дирљивим присуством покојника ожалише и тим нас доживотно задужише. Хвала нашем пријатељу Раду Савелићу, који на глас смрти покојникове непожали труда из Никшића на погреб доћи и својим присуством нас за вазда задужити.

Не измјерна хвала и вјечито признање угледном пјевачком друштву „Бранко“, који са својим присуством спровод увеличаше, као и на мртвачком сандуку дивни вијенац положише и до вјечне куће покојника са оно дирљиво Свјати Боже — испратише.

Висока хвала мјесном свјештенству — господину Крсту Поповићу и Душану Петровићу, који над нашим никад незаборављеним братом, оцем и мужем опјело извршише достојно матери земљи предадоше.

Хвала сродницима, који, и ако по вези брацкој дођоше, опет нам жалосним срце покошено ублажише дијелећи равномерно с нама голему тугу.

Још једном свима и свакоме неизмјерна хвала и вјечито признање, који нас присуством, писмено или телеграфски удостојише саучешћа ради нам тугу ублажише.

Подгорица, 15. фебруара 1908. год.
Ожалошћени: браћа: **Нешо, Лука, Ђоко**; супруга: **Неда**; синови: **Бајо, Илија, Стеван, Михаило**; шћери: **Савета** и **Даница**, са осталом родбином.
Р. 280, Бр. 121, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда непрежаљеног мужа, односно оца и брата

† Јанка Ђурђића

Који се 11. фебруара тек. године, после дугог боловања пресели у вјечност, у ... години свога живота и тијем за вазда своју родбину ожалости. Не можемо пропустити; а да најискреније не изјавимо нашу топлу благодарност нашим милијем племеницима, Липовцима, који у већем броју са својим Капетаном, похиташе на глас смрти те испратише покојника до вјечне му куће, а тако сиротињи покојниковој дадоше помоћи 250 кр. и 100 ока жита.

Вјечита хвала господи свјештеницима Вуисићу и Рубежићу, који покојника опростише до вјечне му куће и мртво тијело погребаше.

И опет доживотна хвала браћи племеницима који нам са искреним поступком у неколико олакшаше болове рањених срца.

Бистрица, 11. марта 1908.
Ожалошћени официр **Стеван Ђурђић** са родбином.
Р. 130, Бр. 125, 1,1